Lieta Nr.A420790910

A00091-13/20

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 10.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese M.Romanova,

piedaloties pieteicējam /pers. D/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Ieslodzījuma vietu pārvaldes - pārstāvei /pers. E/, un Liepājas cietuma administrācijas pārstāvei /pers. F/,

atklātās tiesas sēdēs izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. D/ pieteikumu par Liepājas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, nenodrošinot atbilstošus uzturēšanās apstākļus, kā rezultātā pieteicējam radās kaitējums veselībai, atzīšanu par prettiesisku, un nodarīta kaitējuma atlīdzinājumu Ls 30 000 apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gadā 10.augustā pieteicējs /pers. D/ vērsās Ieslodzījuma vietu pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) ar sūdzību par Liepājas cietuma faktisko rīcību, nenodrošinot atbilstošus uzturēšanās apstākļus laika posmā no 2010.gada 12.augusta līdz 2011.gada 28.februārim, un morālā kaitējumu atlīdzinājumu Ls 30 000 apmērā piešķiršanu.

[2] Pārvalde ar 2011.gada 12.septembra lēmumu Nr.1/3-P/4004 (turpmāk – Lēmums) atzina par tiesisku Liepājas cietuma rīcību, kā arī atteica izdot administratīvo aktu par kaitējuma atlīdzinājumu Ls 30 000 apmērā. Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs atradās Liepājas cietumā kamerā Nr.1/305 no 2010.gada 22.jūlija līdz 2010.gada 22.novembrim un no 2010.gada 2.decembra līdz 2011.gada 28.februārim. 2010.gada 22.novembrī pieteicējs tika konvojēts uz Saldus policiju, kur atradās kamerā Nr.5/14 no 2010.gada 29.novembra līdz 2010.gada 2.decembrim.

[2.2] Saskaņā ar kameru plāniem un aprakstiem, kameru stāvoklis ir sekojošs:

1) kamera Nr. 1/305 – platība 15,84 m^2, griestu augstums 3,20 m, gultu skaits 5, koka logs 1,10 x 1,40 m, ierīkota 30 x 30 cm ventilācija, kas savienota ar stāva koridoru, sanitārais mezgls norobežots, kameras un aprīkojuma stāvoklis labs;

2) kamera Nr.5/14 – platība 15,41 m^2, griestu augstums 3,40 m, gultu skaits 4, koka logs 1,10 x 1,40 m, ierīkota 30 x 30 cm ventilācija, kas savienota ar stāva koridoru, sanitārais mezgls norobežots, kameras un aprīkojuma stāvoklis labs.

[2.3] Dzīvojamās platības norma cietumos kopmītņu tipa telpās vienam notiesātajam nevar būt mazāka par 2,5 m^2 vīriešiem, bet vienieslodzījuma kamerās – ne mazāka par 9 m^2. Notiesātajiem norādāma individuālā guļamvieta un izsniedzami gultas piederumi. Pieteicējs Liepājas cietumā atradies kopmītņu tipa telpās, kur dzīvojamā platība, rēķinot uz vienu personu ir: kamerā Nr. 1/305- 3,168 m^2 uz cilvēku; kamerā Nr. 5/14- 3,85 m^2 uz cilvēku. Abas kameras aprīkotas ar ventilāciju, tajās katrā ir divas dienas gaismas lampas.

[2.4] Inficēties ar tuberkulozi iespējams, tikai vienreiz ieelpojot tuberkulozes nūjiņas. Ne visi cilvēki, kuri ir inficējušies ar tuberkulozi, ar to saslimst. Lielai daļai inficēto tuberkulozes nūjiņas ir iekapsulētas plaušu audos, tās nav spējīgas vairoties un līdz ar to neizraisa slimību. Vislielākā saslimšanas iespēja ir pirmajos divos gados pēc inficēšanās (baktēriju nonākšanas organismā). No visiem inficētajiem saslimst 5-10 % cilvēku. Ņemot vērā iepriekš minēto, nevar izslēgt iespēju, ka pieteicējs ar tuberkulozi inficējies pirms nokļūšanas Liepājas cietumā.

[2.5] Pieteicēja medicīniskā dokumentācija apliecina, ka 2011.gada 3.martā pieteicējam tika apstiprināta diagnoze - tuberkulozes pneimonija kreisās plaušas augšējā daivā - un uzsākta terapija pēc shēmas saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijām ar četriem šim nolūkam paredzētajiem medikamentiem.

Tā kā dinamikā pieteicēja veselības stāvoklis nebija uzlabojies, tika veikti atkārtoti izmeklējumi, kas apliecināja slimības ierosinātāja rezistenci (nejūtīgumu) pret pielietotajiem medikamentiem, un ar 2011.gada 13.jūlija ārstu konsīlija lēmumu pieteicējam tika uzsākta terapija pēc shēmas, kas paredzēta multirezistento tuberkulozes slimnieku ārstēšanai ar medikamentiem, kas paredzēti šim nolūkam. Tuberkulozes izraisītāja rezistence pret pielietotajiem medikamentiem nozīmē tā nejūtību pret šiem medikamentiem - tā ir specifiska, pret parastajām zālēm noturīgas tuberkulozes forma, kuras ārstēšanā ir nepieciešams intensīvs ilgstošs (vismaz 2 gadus) kīmijterapijas, kurai ir daudz un dažādas blaknes, kurss. Minētā terapija ir arī jāturpina vismaz 18 mēnešus pēc tam, kad pacients vairs neizdala slimības ierosinātāju, bet pieteicēja gadījumā vēl notiek slimības ierosinātāja izdalīšana. Ņemot vērā minēto, jāsecina, ka pieteicēja pašreizējais veselības stāvoklis un tā pašnovērtējums atbilst slimības norisei un saņemtajai terapijai.

[3] 2011.gada 6.oktobrī Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemts pieteicēja pieteikums par Liepājas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, nenodrošinot atbilstošus uzturēšanās apstākļus, kā rezultātā pieteicējam radās kaitējums veselībai, atzīšanu par prettiesisku un nodarīta kaitējuma atlīdzinājumu Ls 30 000 apmērā.

Pieteicējs pieteikumā norādīja, ka, atrodoties slēgtā režīma tipa cietumā, pieteicējs izjuta gaisa trūkumu, jo kamerās nedarbojās ventilācija, kā rezultātā pieteicējs ir saslimis ar plaušu tuberkulozi. Pieteicējs pirms ieslodzījuma nekad nav slimojis ar infekcijas slimībām, nav atradies narkologa uzskaitē, kā arī nav smēķējis.

[4] 2012.gada 18.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Pārvaldes paskaidrojums, kurā tas norāda, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā izteiktajiem apsvērumiem. Papildus paskaidrojumus Pārvalde tiesai nav sniegusi *(lietas 45.-46.lapa)*.

2013.gada 18.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts Liepājas cietuma administrācijas paskaidrojums, kurā tā norāda, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā izteiktajiem apsvērumiem. Papildus paskaidrojumus Liepājas cietuma administrācija tiesai nav sniegusi *(lietas 123.-124.lapa)*.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

Pārvaldes pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstiskajos paskaidrojumos minētajiem argumentiem.

Liepājas cietuma administrācijas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstiskajos paskaidrojumos minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms sekojošo apsvērumu dēļ.

[7] Pieteicējs lūdz atzīt par prettiesisku Liepājas cietuma faktisko rīcību, nenodrošinot viņam pienācīgus uzturēšanās apstākļus, kuru dēļ viņš ir saslimis ar tuberkulozi, kā arī atlīdzināt nodarīto morālo kaitējumu.

Pieteicējs uzskata, ka atrašanās kamerā, kur nedarbojās ventilācija un pietrūka gaisa, kā arī atrašanās kamerā ar infekciozu personu uzvārdā Vonsovičs no 2011.gada 10.maija līdz 2011.gada 17.jūnijam izraisīja saslimšanu ar plaušu tuberkulozi. Pirms nokļūšanas Liepājas cietumā viņš bija vesels. No minētā izriet, ka pieteicējs Liepājas cietuma administrācijas faktisko rīcību saista ar viņa turēšanu ieslodzījuma vietā sliktos apstākļos un ievietošanu kamerā, kurā atradās tuberkulozes slimnieks.

[8] Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 79.panta otro daļu notiesātos, kuri ir saslimuši ar tuberkulozi aktīvā formā vai inficējušies ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, ārstē speciāli ierīkotās brīvības atņemšanas iestāžu slimnīcās vai slimnīcu nodaļās, kur nodrošināta pastiprināta ārējā apsardze un iekšējā uzraudzība. Arī atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 13.punktam, vērtējot notiesāto izvietojumu kamerās, tiek ņemts vērā notiesāto veselības stāvoklis.

Eiropas Padomes Ministru komitejas izstrādātajos Ieteikumos REC(2006)2 dalībvalstīm par Eiropas cietumu noteikumiem 11.1.apakšpunktā noteikts, ka, sadalot ieslodzītos pa dažādām iestādēm vai režīmiem, cita starpā ir jāņem vērā viņu medicīniskās vajadzības. Tādējādi viens no notiesāto personu izvietošanas kritērijiem konkrētajā brīvības atņemšanas vietā ir personas veselības stāvoklis.

Ievērojot Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 3.pantu, Eiropas Padomes dalībvalstis pieņēma Eiropas konvenciju par spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanu, kuru ir ratificējusi arī Latvija. Saskaņā ar šo konvenciju nodibinātā Spīdzināšanas novēršanas komiteja norādījusi, ka personas, kuras slimo ar AIDS, tuberkulozi un vīrushepatītu C, nedrīkst tikt nošķirtas no pārējiem ieslodzītajiem, izņemot gadījumus, kad tas ir absolūti nepieciešams medicīnisku vai citu iemeslu pēc (*sk. Vienpadsmitā vispārējā ziņojuma 31.punktu, www.cpt.coe.int/en/docsannual.htm*). Lai personu nošķirtu no pārējiem ieslodzītajiem, ir nepietiekami, ka personai tiktu konstatēta saslimšana ar tuberkulozi. Šāda nošķiršana būtu pamatojama ar attiecīgās ieslodzījuma vietas medicīnas daļas rīkojumu, piemēram, gadījumos, kad personai tiek konstatēta tuberkuloze aktīvā formā.

[9] Satversmes 91.pantā ir noteikts, ka visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Eiropas Cilvēktiesību konvencija) 14.pantā savukārt noteikts, ka konvencijā minēto tiesību un brīvību īstenošana tiek nodrošināta bez jebkādas diskriminācijas. No minētā vispirms izriet, ka visi cilvēki ir vienlīdzīgi. Tādēļ, no vienas puses, nebūtu pamatoti paust atšķirīgu attieksmi pret slimām personām un viņu veselības stāvokļa dēļ izvietot šīs personas atsevišķi no veselām personām. No otras puses, Latvijas Republika ir uzņēmusies arī pienākumu nodrošināt, ka tiek aizsargāta citu personu veselība. Viens no šādiem veselības aizsardzības veidiem ir notiesāto ārstēšana speciāli ierīkotās brīvības atņemšanas iestāžu slimnīcās.

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 111.pantā ir noteikts, ka valsts aizsargā cilvēku veselību un garantē ikvienam medicīniskās palīdzības minimumu. Kā izriet no Latvijas Sodu izpildes kodeksa 9.panta, personām, kuras izcieš sodu, ir likumos noteiktie pienākumi un tiesības ar ierobežojumiem, ko likumi paredz notiesātajiem, kā arī ar tādiem ierobežojumiem, kas izriet no tiesas sprieduma un režīma, kādu attiecīgā soda veida izciešanai nosaka šis kodekss. Šā kodeksa 78.panta pirmā daļa noteic, ka ar brīvības atņemšanu notiesātajiem un apcietinātajiem brīvības atņemšanas iestāžu medicīniskie dienesti valsts garantēto medicīnisko palīdzību sniedz Ministru kabineta noteiktajā apjomā un kārtībā. Pārējo medicīnisko palīdzību ar brīvības atņemšanu notiesātie un apcietinātie saņem Ārstniecības likumā noteiktajā kārtībā. No minētajām tiesību normām izriet, ka ieslodzītai personai ir visas personai piemītošās tiesības, izņemot tās, kas liegtas ar likumu un tiesas nolēmumu. Konkrētajā lietā pieteicējs ir ieslodzītā persona, kurai tika konstatēta saslimšana ar tuberkulozi. Pieteicējs no tuberkulozes tika ārstēts Latvijas Cietumu slimnīcas tuberkulozes nodaļā, proti, pieteicējs tika izārstēts un par pašu ārstēšanas procesu nesūdzas.

Pieteicējs pieteikumā nenorāda, ka attiecībā pret viņu būtu piemēroti kādi atšķirīgi ieslodzījumā turēšanas nosacījumi, ko varētu uzskatīt par viņa tiesības ierobežojošiem apstākļiem. Arī uz medicīniskās palīdzības sniegšanas apjomu nav norādījis, ka viņam sniegtās medicīniskās palīdzības apjoms būtu atšķirīgs no pārējām ieslodzītājām personām sniegtās medicīniskās palīdzības apjoma. Pieteicējs vienīgi norādīja, ka saslima ar tuberkulozi, un tiesas sēdē arī nenorādīja, ka viņam būtu pretenzijas pret ārstēšanas procesu.

[10] No Rīgas Austrumu Klīniskās universitātes slimnīcas 2014.gada 20.marta vēstules Nr. A1/1.1-05/14/600 izriet, ka inficēšanās ar tuberkulozi notiek, cilvēkam ieelpojot gaisu, kurā atrodas tuberkulozes ierosinātājs – tuberkulozes mikrobaktērija. Tuberkulozes mikrobaktērija nonāk plaušās, un, ja organisma imūnsistēma ir normāla, mikrobaktērija paliek cilvēka organismā „snaudošā" stāvoklī – t.i., neizraisa saslimšanu. To sauc par inficēšanos ar tuberkulozi. Ja imūnsistēma nespēj kontrolēt infekcijas izplatību organismā, infekcija var progresēt un izraisīt tuberkulozes slimību. Slimības sākuma stadijā persona slimības simptomus var nejust vispār, tad izmaiņas plaušās var atklāt, tikai veicot profilaktisku plaušu radioloģisku izmeklēšanu. Lielāka daļa inficēto cilvēku nekad nesaslimst ar tuberkulozi. Tuberkulozes infekcija progresē slimībā tikai 5-10 % pieauguso cilvēku ar normālu imūnsistēmu viņu dzīves laikā. 50 % no tiem, kuri saslimst ar tuberkulozi, saslimst pirmo divu gadu laikā pēc inficēšanās, pārējie – jebkad visas dzīves laikā. Lai noteiktu inficēšanos ar tuberkulozi pieaugušajiem, jāveic divpakāpju intrakutāno tuberkulīna ādas testu pēc Mantoux metodes. Negatīva divpakāpju tuberkulīna ādas testa gadījumā, kā arī personām ar imūnsupresiju vēl papildus ir jāveic interferona gamma tests. Latvijā šādus izmeklējumus pieaugušajiem rekomendē veikt tikai personām ar noteiktām saslimšanām, kad ir jālieto bioloģiski aktīvas vielas (tumoru nekrozes faktora antagonisti). Inficēšanos ar tuberkulozi veicina vide, kurā atrodas persona – slikta ventilācija un ilgstošs kontakts ar tuberkulozes slimnieku, ilgstoša atrašanās ieslodzījuma vietās, sociālās iestādēs, medicīnas iestādēs, HIV inficēšanās, injicējamo narkotiku lietošana, alkohola lietošana, darbs ar silicija putekļiem, smēķēšana vairāk par paciņu diennaktī, vecums – līdz 5 gadiem vai vairāk nekā 65 gadi, cukura diabēts, onkoloģiskas saslimšanas, orgānu transplantācija, nieru nepietiekamība, svara deficīts. Risku saslimt ar tuberkulozi palielina HIV infekcija, injicējamo narkotiku lietošana, cukura diabēts, alkohola lietošana, ieslodzījums, pārapdzīvotība, silikoze, onkoloģiskās un sistēmas saslimšanas, veci cilvēki un zīdaiņi, dzimums (vīrieši), ģenētiskie

faktori, depresija, garīgās slimības, stress, samazināts ķermeņa masas indekss, tumoru nekrozes faktora antagonisku terapija. Lai inficētos ar tuberkulozi, ir nepieciešams kontakts ar klepojošu tuberkulozes slimnieku vienā telpā vismaz 8 stundas *(lietas 184.-185.lapa)*.

Norādīto informāciju tiesas sēdē apstiprināja ekspertes.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka no personas inficēšanās brīža līdz saslimšanai ar tuberkulozi var paiet vairāki gadi. Ar tuberkulozi iespējams inficēties, atrodoties vienā telpā ar personu, kura ir saslimusi ar tuberkulozi aktīvā formā. Tomēr šādā gadījumā kontaktam ar slimo personu ir jābūt ilgstošam. Turklāt arī pats fakts par atrašanos vienā kamerā ar slimiem ieslodzītajiem nav pamats tiesību pārkāpuma konstatēšanai *(sk. Augstākās tiesas2013.gada 5.septembra sprieduma lietā SKA-436/2013 22.punktu)*, jo saslimšanu var izraisīt stress, samazināts ķermeņa masas indekss un citi apstākļi.

[10] No lietas materiāliem izriet, ka Olaines cietumā tuberkulozes ārstu komisija pieteicējam diagnosticēja saslimšanu ar tuberkulozi 2011.gada 3.martā, pēc 2011.gada 24.februārī veiktās plaušu rentgenoloģiskās izmeklēšanas Liepājas cietumā, kurā konstatēta plaušu patoloģija, pēc kā pieteicējs tika nosūtīts uz Olaines cietuma slimnīcu *(lietas 15.-16.lapa).*

Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs atradās Liepājas cietumā no 2009.gada 23.janvāra līdz 2011.gada 28.februārim, kad tika etapēts uz Olaines cietumu *(lietas 19.lapa)*. Kopš 2009.gada pieteicējs nav sūdzējies par uzturēšanās apstākļiem Liepājas cietuma slimnīcā. Iestājoties cietumā, pieteicējs neslimoja ar tuberkulozi *(lietas 76.lapa)*.

Pieteicējs Liepājas cietumā atradās vairākās kamerās no 2009.gada 23.janvāra līdz 2011.gada 28.februārim. Vairākas reizes viņš tika etapēts uz Saldus policiju un Jelgavas policiju *(lietas 125.-126.un 140.lapa)*.

Ņemot vērā minēto, ka pirms 2009.gada pieteicējs atradās brīvībā un ka viņš tika konvojēts arī uz policiju, kā arī ekspertu viedokļus un norādīto Rīgas Austrumu Klīniskās universitātes slimnīcas 2014.gada 20.marta vēstuli Nr. A1/1.1-05/14/600, nav iespējams konstatēt, ka pieteicējs tika inficēts ar tuberkulozi Liepājas cietumā. Pieteicējam arī netika veikts divpakāpju intrakutāno tuberkulīna ādas tests, līdz ar to nav nosakāms, vai pieteicējs jau 2009.gadā bija inficējies ar tuberkulozi.

Šo secinājumu apstiprina arī minētā Austrumu Klīniskās universitātes slimnīcas 2014.gada 20.marta vēstule Nr. A1/1.1-05/14/600, no kuras iziet, ka ir iespējams, ka pieteicējs 2009.gada 13.janvārī tika ievietots Liepājas cietumā, jau inficēts ar tuberkulozi, taču to nav iespējams pierādīt. Tuberkulozes slimībai raksturīgās izmaiņas plaušās atklātas 2011.gada 23.februārī pieteicējam veiktajā plaušu rentgenoloģiskā izmeklēšanā. Iesniegtajos pieteicēja medicīniskajos dokumentos ir tikai viens ieraksts par sūdzībām par klepu (2009.gada 3.oktobrī), diagnoze – rinofaringīts. Turpmākos ierakstos nav datu par tuberkulozei raksturīgām sūdzībām.

[11] Attiecībā uz saslimšanu ar tuberkulozi tiesa norāda, ka no Tiesībsarga 2013.gada 12.jūlija atbildes Nr. 1-5/203 uz tiesas jautājumiem izriet, ka pieteicējs nav sūdzējies Tiesībsargam par uzturēšanās apstākļiem Liepājas cietumā, taču Tiesībsarga birojā ir saņemtas vairākas sūdzības no citiem ieslodzītajiem par dienas gaismas un svaigā gaisa trūkumu kamerās *(lietas 118.lapa)*.

Tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka viņš tika ievietots uz ilgu laiku kamerā ar personu, kura slimoja ar tuberkulozi un klepoja. No Liepājas cietuma administrācijas tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka norādītā persona pārslimoja ar tuberkulozi un Liepājas cietuma administrācijas rīcībā nav ziņu par to, ka tajā laikā, kad viņš atradās kopā ar pieteicēju vienā kamerā, viņš atkārtoti bija saslimis ar tuberkulozi.

Tādējādi no lietas materiāliem neizriet, ka pieteicējs bija ievietots kamerā kopā tuberkulozes slimniekiem, kuriem tuberkuloze bija aktīvā formā, līdz ar to nepastāvēja pieteicēja veselības apdraudējums minēto apsvērumu dēļ. Līdz ar to nav konstatējams, ka pieteicējs ar tuberkulozi saslima cietuma administrācijas rīcības dēļ, proti, ievietojot pieteicēju vienā kamerā ar tuberkulozes slimniekiem.

No Liepājas cietuma Medicīnas daļas 2013.gada 5.jūlija ziņojuma izriet, ka Liepājas cietumā no 2009.gada 13.janvāra līdz 2013.gada 5.jūlijam ir konstatēti 16 tuberkulozes saslimšanas gadījumi, kad ieslodzītie nekavējoties tika izolēti un nosūtīti padziļinātai izmeklēšanai uz Latvijas cietumu slimnīcu *(lietas 141.lapa)*.

No minētā izriet, ka Liepājas cietumā pastāvēja apstākļi, kas varēja veicināt saslimšanu ar tuberkulozi, proti, ieslodzījums, kā arī gaisa un ventilācijas trūkums.

Taču, kā izriet no ekspertu sniegtajiem paskaidrojumiem, kā arī Austrumu Klīniskās universitātes slimnīcas 2014.gada 20.marta vēstules Nr. A1/1.1-05/14/600, saslimšanu veicina vairāki faktori, tajā skaitā pats ieslodzījums, stress, samazināts ķermeņa masas indekss utt. Līdz ar to negūst apstiprinājumu apgalvojums, ka pieteicējs saslima tieši Liepājas cietuma administrācijas pretlikumīgas faktiskās rīcības rezultātā, un konkrētajā gadījumā nav saskatāma cēloņsakarība starp pieteicēja saslimšanu ar tuberkulozi un cietuma administrācijas rīcību.

[12] Pieteicējs iesniedza iesniegumu Pārvaldē, kurā lūdza izvērtēt Liepājas cietuma faktisko rīcību, vienlaicīgi lūdza atlīdzināt morālo kaitējumu Ls 30000 apmērā par veselībai nodarīto kaitējumu.

Konkrētajā lietā tiesa izvērtēja pieteicēja iesniegumā minētos apstākļus un atzina, ka nav konstatējams Liepājas cietuma administrācijas rīcības prettiesiskums, līdz ar to nav tiesiska pamata atlīdzināt pieteicējam morālo kaitējumu.

[13] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 92.pantu ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1.pantam šā likuma mērķis ir nodrošināt privātpersonai Satversmē un Administratīvā procesa likumā noteiktās tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu par mantisko zaudējumu vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas tai nodarīts ar valsts pārvaldes iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību.

Ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā tiesa nekonstatē attiecībā uz pieteicēju Liepājas cietuma administrācijas veiktu prettiesisku faktisko rīcību, tiesa secina, ka pieteicēja prasījums par kaitējuma atlīdzinājumu nav pamatots un noraidāms, jo atlīdzinājuma prasījums nevar tikt apmierināts uz pieteicēja vienpusēja apgalvojuma pamata.

[14]Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtā daļa cita starpā noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā (..).

Šajā daļā paredzētais pieteicēja pienākums pieteikuma noraidīšanas gadījumā samaksāt valsts nodevu nav attiecināms uz tiem pieteicējiem, kuri pieteikumu iesnieguši par administratīvo aktu sociālās drošības jomā (pensijas, pabalsti u.tml.).

Tiesa konstatē, ka pieteicējs ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2012.gada 20.februāra lēmumu daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu tiesā, valsts nodevas apmērs samazināts līdz Ls 2. Valsts nodeva par pieteikuma iesniegšanu ir 28,46 *euro* (20 lati).

Ņemot vērā to, ka pieteikums nav iesniegts par administratīvo aktu sociālās drošības jomā, kā arī to, ka pieteikums noraidīts, pieteicējam uzliekams pienākums atmaksāt valsts nodevu 25,61 *euro* (18 latus).

Tiesa uzskata, ka nav pamata šajā gadījumā atbrīvot pieteicēju no valsts nodevas atmaksas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, 246.–251. un 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par Liepājas cietuma administrācijas faktiskās rīcības, nenodrošinot atbilstošus uzturēšanas apstākļus kā rezultātā pieteicējam radās kaitējums veselībai, atzīšanu par prettiesisku un nodarīta kaitējuma atlīdzinājumu Ls 30 000 apmērā.

Uzlikt /pers. D/ (personas kods /personas kods/) pienākumu triju mēnešu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās atmaksāt valstij valsts nodevu 25,61 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese M.Romanova